

ALMANCA HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİNİN ANLIK DİL ÖĞRENME STRATEJİLERİ*

Güleser KORKMAZER¹

H. Osman ASLAN²

ÖZ

Bu çalışmada, 2014/2015 Eğitim-Öğretim Yılında, Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Almanca Hazırlık Biriminde dil eğitimi alan öğrencilerin, Yazma Becerisi sınavlarında kullandıkları *anlık dil öğrenme stratejileri* tespit edilmeye çalışılmıştır. Betimsel olarak yorumlanan bu çalışmada, Almanca A1-A2 dil düzeyinde iki sınav sorusuna verilen cevaplar hata analizi çerçevesinde irdelenmiştir. Anlık dil öğrenme stratejilerini Oxford'un (1990) *dil öğrenme stratejilerinden* ve Bimmel&Rampillon'un (2000) *dil kullanım stratejilerinden* ayıran en önemli özellik, bu stratejilerin anlık; yani durumu kurtarmak amaçlı uygulanmasıdır. Dolayısıyla bir yazma sınavında tercih edilen anlık dil öğrenme stratejisi, bir sonraki yazma sınavında değişiklik gösterebilmektedir. Aksi halde, hedef dili öğrenme sürecinde durağanlaşma meydana gelmektedir. Ayrıca hazırlık eğitimi sürecinde, hedef dil seviyesi yükseldikçe kullanılan anlık stratejilerle birlikte ortaya çıkan hata türleri de değişiklik göstermektedir. Sonuç olarak anlık dil öğrenme stratejileri, yazma sınavlarında öğrenci hataları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Zira sadece hangi dil kalıplarının unutulduğunu veya eksik öğrenildiğini değil, aynı zamanda hangi kalıpların diğer dillerden aktarıldığını da netleştirmektedir. Araştırmamızın sonuç bölümünde, hata oranını düşürmek amacıyla bazı öğretilimsel ve yöntem-bilimsel önerilere de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anlık Dil Öğrenme Stratejileri, Hata Analizi, Yazma Sınavı, Yabancı Dil Olarak Almanca

INTELLECT LANGUAGE LEARNING STRATEGIES OF GERMAN PREPARATORY CLASS STUDENTS

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the *intellect language learning strategies* used in Writing exams by students enrolled in Trakya University School of Foreign Languages German Preparatory Education Unit in 2014-2015 academic year. In this descriptive research, answers to two exam questions in A1-A2 levels of German language were examined in the frame of error analysis. The most important distinction that separates language learning strategies from Oxford's (1990) *language learning*

*Bu çalışma doktora tezinden faydalanarak hazırlanmıştır.

¹ Öğr. Gör. Dr., Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Almanca Hazırlık Birimi. guleserkorkmazer@trakya.edu.tr

² Dr.Öğr. Ü., Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Alman Dili ve Eğitimi ABD. hosman@cu.edu.tr

Derleme, Gönderim Tarihi:13.02.2018 Kabul Tarihi:05.04.2018

strategies and Bimmel&Rampillon's (2000) *language use strategies* is that these strategies are applied instantly, namely to save the day. Therefore, the intellect strategies preferred in one writing exam could differ in the following. Otherwise, stagnation occurs in the process of learning the target language. Additionally, error types which occur with the use of intellect strategies as the target language level increases differ in the process of preparatory education as well. Therefore, intellect language learning strategies have a significant effect on student errors in writing exams. These strategies clarify not only which language expressions are forgotten or learned insufficiently, but also which expressions are transferred from other languages. The conclusion part of the study offers some pedagogic and methodological suggestions in order to lower the error rate.

Keywords: Intellect Language Learning Strategies, Error Analysis, Writing Exam, German as a Foreign Language

GİRİŞ

Öncelikle “strateji” sözcüğü en genel tanımıyla TDK'nın Büyük Türkçe Sözlüğünde “İzlem”, dil öğrenme stratejileri ise Hamamcı'nın (2012) Cohen'e (2003) dayanarak yaptığı açıklamada olduğu gibi “öğrenme süreçleri” olarak tanımlanmaktadır. Oxford (1999) ise dil öğrenme stratejileri için, öğrencilerin yabancı dil öğrenme sürecindeki dil becerilerini geliştirmek amacıyla kullandıkları belli etkinlik, davranış ya da teknikler açıklamasını yapmaktadır. Buradan hareketle; dil öğrenme stratejileri, hedef dili öğrenme sürecinde tercih edilen davranış ve teknikler olarak açıklanabilir. Dil öğrenme stratejileri bireysel farklılık gösterirken, öğrencilerin akademik başarılarına da etki ettiği gözlemlenmektedir. Bu açıklamalara ek olarak, anlık dil öğrenme stratejileri denildiğinde ise, daha çok öğrencilerin hedef dili sözlü veya yazılı olarak kullanırken, kısa süreli olarak gösterdikleri davranışlar ve yararlandıkları teknikler bütünü olarak tanımlayabiliriz. Her iki dil öğrenme stratejisini birbirinden ayıran en önemli faktör ise uygulama süresidir. Zira Oxford'un (1990) dil öğrenme stratejileri geniş bir zaman dilimine yayılırken, Apeltauer'in (1997) John-Steiner'e dayanarak ileri sürdüğü *anlık dil öğrenme stratejileri* kısa sürelidir (bkz. Korkmazer, 2017, s.49-58). Bu farka rağmen girift bir yapı sergiledikleri görülmektedir ve anlık dil öğrenme stratejilerinin, Almanca dil yapılarının sınanması sürecinde önemli bir rol oynadığı düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın hipotezleri “H1: Öğrenciler ikinci yabancı dil olarak Almanca öğrenme sürecinde birinci yabancı dil olarak öğrenilen İngilizce dilsel yapılardan yararlanmaktadır” ve “H2: Almanca dil seviyesi yükseldikçe tercih edilen anlık dil öğrenme stratejileri de değişiklik sergilemektedir” şeklinde oluşturulmuştur.

YÖNTEM

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesi sürecinde nitel olarak elde edilen dil bilimsel veriler, karşılaştırmalı hata analizi çerçevesinde betimsel olarak yorumlanmıştır. Bu bağlamda çalışmanın amacı ve önemi, evreni ve örnekleme, araştırmanın

sınırlılıklarına dair bilgilerin akabinde, dil öğrenme stratejileri ve anlık dil öğrenme stratejilerine yer verilmiştir.

Amaç ve Önem

Mevcut çalışmada, Üniversitelerin Yabancı Diller Yüksekokulu Almanca Hazırlık Birimlerinde dil eğitimi alan öğrencilerin, bir yıllık eğitim sürecinde yaptıkları hataların kategorize edilerek isimlendirilmesi hedeflenmiştir. Hata kategorisi, Apeltauer'in (1997) John-Steiner'e dayanarak ileri sürdüğü *anlık dil öğrenme stratejileri* çerçevesinde geliştirilmiştir. Dolayısıyla bu araştırmanın, dil bilim alanında yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Evren Örnekleme

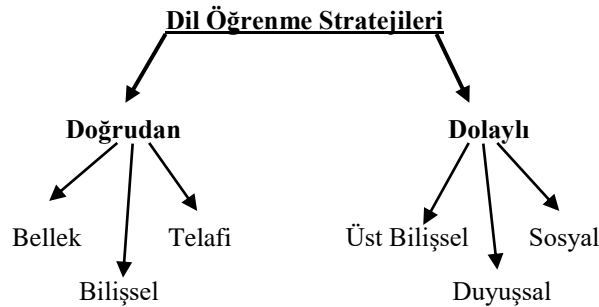
Çalışmamızın evrenini Türkiye'deki Üniversitelerin YDYO Almanca Hazırlık Birimlerinde dil eğitimi alan tüm Türk öğrenciler oluştururken, çalışmamızın örneklemini Trakya Üniversitesi YDYO (Yabancı Diller Yüksekokulu) Almanca Hazırlık Sınıflarında dil eğitimi gören öğrencilerden denek grup olarak seçilen 30 öğrenci oluşturmaktadır. Denek grubun seçiminde derse olan ilgi ve aktif katılım baz alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma Trakya Üniversitesi YDYO Almanca Hazırlık Sınıflarından seçilen 30 öğrenciyle ve biri A1 diğeri A2 dil seviyesinde olmak üzere iki farklı Yazma Becerileri sınav kağıtlarının incelenmesiyle sınırlandırılmıştır. Ayrıca mevcut araştırma için gerekli olan yazılı izinler, T.Ü. Rektörlüğünden ve denek grubu oluşturan öğrencilerden alınmıştır.

DİL ÖĞRENME STRATEJİLERİ

Oxford (1990) dil öğrenme stratejilerini (DÖS) doğrudan ve dolaylı olarak kategorize etmekle beraber, her kategorinin de üç alt kategoriden oluştuğunu dile getirmektedir. Buna göre, söz konusu kategoriler şu şekilde özetlenebilir:

Şekil 1. Dil Öğrenme Stratejileri

- **Doğrudan öğrenme stratejileri** zihinsel süreçleri kapsamaktadır. Dolayısıyla, bellek, bilişsel ve telafi stratejilerinden oluşmaktadır. Bu anlamda bilgiler, Mnemoteknik gibi hafıza geliştirme teknikleriyle kodlanır ve bellek stratejileriyle kaydedilir. Anlama, uygulama, not alma, çeviri yapma gibi davranış ve etkinlikler de bilişsel öğrenme stratejilerini oluşturmaktadır. Hedef dili kullanırken ortaya çıkan sözcük ve yapı eksikliklerini jest, mimik, ima etme, karşı tarafa söyletme ya da doğruluğundan emin olunamayan sözcük ve yapılar için karşı taraftan teyit isteme davranışları telafi stratejilerinin en önemli özellikleri olarak karşımıza çıkmaktadır (bkz. Bekleyen, 2005; Korkmazer, 2017; Oflaz, 2008).
- **Dolaylı öğrenme stratejileri**, üst bilişsel, duyuşsal ve sosyal öğrenme stratejilerinden oluşmaktadır. Buna göre öğrenciler; üst bilişsel stratejilerde, kendi hatalarının farkına varma ve bu hataları düzeltme davranışı sergilerken, hedef dili kullanabilme olanakları arayışı içine de girmektedirler. Duyuşsal Öğrenme stratejileri kapsamında öğrenciler, hedef dile karşı geliştirdikleri stres, korku ve kaygı gibi duygusal hissiyatlarıyla baş etmeyi öğrenmektedirler. Sosyal öğrenme stratejileri ise artık, öğrenilenleri fiilen uygulama, hatta hedef dili acııcı olarak konuşan partnerlerle iletişime geçme olarak özetlenebilir. (bkz. Apeltauer, 1997; Bekleyen, 2005; Edlinger, 2016; Korkmazer, 2017; Merkelbach, 2011; Oflaz, 2008).

ANLIK DİL ÖĞRENME STRATEJİLERİ

Apeltauer'in (1997) John-Steiner'e dayanarak ileri sürdüğü anlık dil öğrenme stratejileri, adından da anlaşılacağı üzere "kısa süreli geçiştirme ya da durumu kurtarma stratejileridir" (Korkmazer, 2017, s.50) ve kısaca şu şekilde özetlenebilir:

Anlık Dil Öğrenme Stratejileri

- Gözlem ve Etkileşim Stratejileri
 - Tahmin Etme Stratejileri
 - Transfer Stratejileri
 - Kaçınma Stratejileri
 - Genelleştirme Stratejileri
 - Telafi Stratejileri
-

Şekil 2. Anlık dil öğrenme stratejileri

Gözlem ve Etkileşim Stratejileri, öğrenciler tarafından hedef dil öğretim sürecinde A1 dil seviyesinin ilk yarısında tercih edilmektedir. Dolayısıyla, başlangıç düzeyindeki öğrenciler tarafından sıklıkla uygulanmaktadır. Zira Apeltauer'in de (1997, s.99) belirttiği üzere öğrenciler, ilk zamanlarda hedef dili gözlemleyerek anlama eğilimi sergilemeyi tercih etmektedirler. Dışa dönük öğrenciler bu süreci içe dönük öğrencilere kıyasla kısa sürede tamamlayabilmektedirler. İçe dönük öğrenciler ise, aynı süreci altı ay gibi uzun bir süre zarfında tamamlamaktadır (bkz. Apeltauer, 1997; Korkmazer, 2017, s.50).

Tahmin Etme Stratejileri, hem Dilbilgisi hem de Okuma, Duyduğunu Anlama, Yazma ve Konuşma Becerileri sınavlarında uygulanmakla birlikte, Yazma Becerilerinde daha çok tercih edildiği gözlerden kaçmamaktadır. Özetle karşımıza Almandaki (ä) sesi yerine (e) ya da (a), (j) sesi yerine (y), (v) sesi yerine (f) kullanımı gibi imla hataları olarak çıkmaktadır. İsimlerin küçük harfle yazılması da yine bu strateji kapsamında değerlendirilebilir (bkz. Apeltauer, 1997, s.99; Korkmazer, 2017, s.50).

Transfer Stratejileri, öğrencinin daha önceden edindiği ve öğrendiği dillerin yapısını hedef dile aktarması olarak tanımlanabilir. Bu aktarımda öğrenciler, hedef dildeki sözcük ve yapı eksikliklerini daha önce edindiği ve öğrendiği dildeki sözcük ve yapılarla tamamlama eğilimi sergilemektedir. A1 dil seviyesi öğrencilerinde Transfer stratejilerine oldukça sık rastlanmaktadır. Bu tarz aktarımlar her zaman doğru olmayabilir, hatta hedef dilde anlam karmaşası yaratarak geçişim hatalarına “*Interferenzfehler*” neden olabilir. A2 dil seviyesine gelindiğinde Transfer Stratejisi kullanımı daha az oranda karşımıza çıkmaktadır (bkz. Korkmazer, 2017, s.187). Zira öğrenciler hedef dilin yanında, diller arasındaki farkı da öğrenmeye başlamışlardır.

Kaçınma Stratejileri, hazırlık sınıfı öğrencilerinde, özneye göre çekilmek zorunda olduğu halde mastar olarak kullanılan fiillerde (Ich komme) yerine (Ich kommen), konuşurken doğruluğundan şüphe duyulan yapı veya sözcükler nedeniyle konuyu değiştirmek, yazma sınavında da soruyla alakasız cevapların kaleme alınması ve içeriğe uygun olmayan yapı ve sözcükler kullanılması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Dilbilgisinde (Präsens, Partizip Perfekt, Präteritum) gibi zamanları karıştırma da yine kaçınma stratejileri arasında gösterilebilir.

Genelleştirme Stratejileri, hedef dili öğrenme sürecinde A1 ve A2 dil seviyelerinde sıkça karşımıza çıkmaktadır. Bilindiği üzere, dilimizde mevcut olmayan fakat Almandan can damarını oluşturan (der, die, das) tanım edatları öğrenciler tarafından genelde karıştırılmaktadır. Buna göre eril olan (der) artikeli genelleştirilerek dişil (die) ve nesnel (das) yerine kullanılmaktadır. Düzenli fiillerin çekim kuralları da yine genelleştirilerek düzensiz fiiller için de uygulanmaktadır. Örneğin düzenli fiillerin çoğu Partizip Perfekt yapıda (ge-mach-t) gibi başına (ge-) öntakısı, ortaya ilgili fiilin kökünü ve son ek olarak da (-t) almaktadır. Buna ek olarak, mastar halde (-ieren) son eki alan fiiller Partizip Perfekt yapıda başına (ge-) takısı almazlar ve son ektaki (-en) düşer ve yerine (-t) son eki kullanılarak (stud-ier-t) gibi çekilirler. Düzensiz fiillerdeki çekimler

de yine kendine has kuralları kapsamaktadır. Öğrenciler, genelleştirme stratejilerini kullanarak daha önceden öğrendikleri düzenli fiil çekimlerini düzensiz fillerde de uygulama eğilimi sergilemektedir (bkz. Apeltauer, 1997; Korkmazer, 2017, s.51-52).

Telafi Stratejileri, Oxford'un (1990) doğrudan öğrenme stratejilerinden farklı olmamakla beraber öğrencilerimiz tarafından önceden öğretilmiş olmasına rağmen zamanla unutulmuş yapı ve sözcüklerin içerik bakımından alakasız yapı ve sözcükler kullanılarak hedef dilde kendilerini ifade etme çabalarıyla özetlenebilir. Bu sebepten telafi stratejileri, sözlü veya yazılı anlatımda sıkça görülmektedir. Zira Yazma ve Konuşma Becerileri üretken becerilerdir ve bu becerilerde öğrenciler aktif ve üretken bir rol oynamaktadır (bkz. Korkmazer, 2017, s.93; Balcı, 2013, s.236).

Anlık Dil Öğrenme Stratejilerinin A1 Dil Seviyesine Etkileri

Tercih edilen *anlık dil öğrenme stratejilerinin* etkisiyle öğrenciler A1 dil seviyesinde, toplamda 21 hata kategorisi oluşturmayı başarmışlardır. Söz konusu hata kategorileri, Korkmazer (2017)³ tarafından düzenlenmiştir ve bu araştırma için aşağıdaki gibi özetlenmiştir:

Tablo 1. Anlık Dil Öğrenme Stratejileri ve A1 Dil Seviyesindeki Hata Türleri

Anlık Dil Öğrenme Stratejileri	Hata Türleri
Tahmin etme Stratejileri	İmlâ Hataları, İsimlerin küçük harfle yazılması, sıfatların büyük harfle yazılması, gereksiz edat kullanımı
Transfer Stratejileri	Anadil ve 1. Yabancı dilden sözcük ve yapı aktarımları
Kaçınma Stratejileri	Yanlış bağlaç ve yanlış iyelik eki kullanımı, zorunlu olduğu halde virgül kullanmama
Genelleştirme Stratejileri	Fiil çekimlerinin tek tipleştirilmesi, yanlış tanım edatı kullanımı
Telafi Stratejileri	Virgülün yanlış yerde kullanımı, bir cümlede iki fiilin birlikte çekilmesi, çoğul ve tekillerin yanlış kullanımı, Öğrenciler tarafından türetilen sözcükler, özne ve iyelik eklerinin yanlış kullanımı, yanlış sözcüklerle bileşik sözcük türetme

³ Hata türleri Korkmazer'in (2017) doktora tezinden daraltılarak alınmıştır ve söz konusu hata türleri bu çalışmada kullanılmak üzere yine Korkmazer tarafından Türkçeye aktarılmıştır.

Anlık dil öğrenme stratejileri altı kategoriden oluşmasına rağmen, tablo 1’de görüldüğü gibi gözlem ve etkileşim stratejilerine burada yer verilmemiştir. Zira gözlem ve etkileşim stratejilerinde öğrenci pasif alıcı konumundadır (bkz. Adnan, 2008; Apeltauer, 1997; Korkmazer 2017).

Anlık Dil Öğrenme Stratejilerinin A2 Dil Seviyesine Etkileri

A1 dil seviyesinde, anlık dil öğrenme stratejilerinin neden olduğu 21 hata türüne, A2 dil seviyesinde konular ilerlediği için 15 farklı hata türleri eklenmiştir. Bu nedenle, hata türlerinin sayısı A2 dil seviyesinde A1 dil seviyesiyle birlikte 36’ya yükselmiştir. Ancak burada, A1 dil seviyesindeki hata türlerini tekrar etmeden, doğrudan A2 dil seviyesindeki hata türlerinin şu şekilde verilmesi tercih edilmiştir:

Tablo 2. Anlık Dil Öğrenme Stratejileri ve A2 Dil Seviyesindeki Hata Türleri

Anlık Dil Öğrenme Stratejileri	Hata Türleri
Transfer Stratejileri	Amaç cümlesindeki sözdizimi (sentaks) hataları, mastar cümlesindeki sözdizimi hataları
Kaçınma Stratejileri	Fiili çekmeden mastar halde kullanma, Zaman zarfının yanlış yerde kullanımı, devrik cümle yapısını yanlış kullanma, uygun olmayan edat, yardımcı fiil ve zaman zarfı kullanımı
Genelleştirme Stratejileri	Hatalı di’li geçmiş zaman kullanımı, İsmi hallerinde yanlış tercihler yapma
Telafi Stratejileri	Di’li geçmiş zaman yerine geniş zaman kullanımı

Tablo 2’de tahmin etme stratejilerine yer verilmemiştir. Zira öğrenciler artık diller arasındaki farkı anlamaya başlamışlardır. Dolayısıyla anadil ve birinci yabancı dilden sözcük transferindeki düşüş de gözlerden kaçmamaktadır (bkz. Adnan, 2008; Apeltauer, 1997; Korkmazer, 2017).

SONUÇ VE ÖĞRETBİLİMSEL/YÖNTEMBİLİMSEL ÖNERİLER

2014/2015 Eğitim-Öğretim Yılında, Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Almanca Hazırlık Biriminde dil eğitimi alan öğrencilerin, Yazma Becerisi sınavlarında kullandıkları *anlık dil öğrenme stratejileri* tespit edilmeye çalışılmıştır. Almanca A1 dil düzeyi kapsamında öğrencilerin sırasıyla: *Tahmin etme Stratejileri*, *Transfer Stratejileri*, *Kaçınma Stratejileri*, *Genelleştirme Stratejileri* ve *Telafi Stratejilerini* kullandıkları sonucuna varılmıştır. Bu tespiti ek olarak öğrencilerin

Almanca A1 yazma sınavında, İngilizce sözcük ve dilsel yapıları da ziyadesiyle kullandıkları belirlenmiştir. Bu bulgu *birinci hipotezimizi* doğrulamıştır.

Almanca A2 dil seviyesindeki sınav kağıtları incelendiğinde, İngilizce sözcük ve dilsel yapıların kullanımında düşüş tespit edilmekle birlikte, *ikinci hipotezimizi* doğrular nitelikte bulgular elde edilmiştir. Buna göre *anlık dil stratejilerinin* kullanımında dört kategori: *Transfer Stratejileri, Kaçınma Stratejileri, Genelleştirme Stratejileri ve Telifi Stratejileri* tercih edilmiştir. Başka bir ifade ile: A2 dil seviyesindeki Yazma sınavında öğrenciler *Tahmin etme stratejilerini* kullanmamışlardır.

Her sınav haftasından sonraki ilk derslerde Dilbilgisi, Yazma ve Konuşma sınavlarının soruları üzerinde ilgili öğretim elemanları, öğrencilerle birlikte hata terapisi yapmaktadır. Ayrıca ders esnasında, öğrencilerin sözlü ve yazılı olarak kullandıkları hatalı cümle yapıları ve sözcükler ilgili öğretim elemanı tarafından durağanlaşmasın (fosilleşmesin) diye anında düzeltilmektedir. Bu çabalara rağmen öğrencilerin ikinci yabancı dil olarak Almanca öğrenme sürecinde geliştirdiği ara dil oluşumu tamamiyle engellenememiştir. Bu nedenle söz konusu hataların niçin yapıldığına dair denek gruptan gönüllü yedi öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Görüşmede öğrencilere (*Almanca Yazma sınavındaki hataları niçin yapıyorsunuz?*) ve (*Bu hataları düzeltmek için okul dışında neler yapıyorsunuz?*) şeklinde iki soru sorulmuştur. Öğrenciler bu soruları şu şekilde cevaplamışlardır:

-Almanca sözcük ve dilsel yapılardaki eksikliğimizi her iki dilin benzerliği nedeniyle İngilizce sözcük ve dilsel yapılardaki bilgilerimizle tamamlıyoruz. İngilizce ile tamamlamadığımız bu dilsel yapıları ise Türkçe ile tamamlıyoruz. Ayrıca sınavlarda sözlük kullanılmadığı için derslere kıyasla daha çok yazma hatası yapıyoruz. Derslerde hocalara soru sorabiliyoruz, yardım alabiliyoruz. Sınavlarda ise sorularla baş başayız ve bir şekilde bu soruları cevaplamalıyız. Cevaplama esnasında her yaptığımızın doğru olduğunu düşünüyoruz ve sınav kâğıtlarını boş vermemek adına, “nasıl olsa hoca anlar” düşüncesiyle bazen İngilizce bazen de Türkçe yapılardan yararlanıyoruz. Hata terapisinde yaptıklarımızın bir kısmının yanlış olduğunu anlıyoruz.

-Almanca yazma sınavlarındaki hatalarımızı düzeltmek adına hiçbir şey yapmıyoruz. Zira Almanca zor bir dil. Yalnızca ödevlerimizi yapıyoruz ve sadece sınavlar yaklaştığı zaman kısaca konu tekrarı yapıyoruz. Ayrıca derslerde öğrendiğimiz şeyler derste kalıyor. Okul dışında uygulama olanağımız yok. Dolayısıyla Almanca bizim için, sadece hazırlık sınıflarında öğretilen *okul dili* niteliğini taşıyor.

Öğrenciler daha önceden edindikleri ve öğrendikleri diğer dilleri Almanca öğrenme sürecinde can simidi olarak kullanmaktadır. Almanca öğrenme sürecinde hata yapma oranını en aza indirmek için öğrencilere ve YDYO idaresine kısaca aşağıdaki görüşler tavsiye edilebilir:

1. Öğrencilere, öncelikle bireysel ve toplumsal yaşamda birden fazla yabancı dil bilmenin önemi iyi anlatılmalı. Alman Dili Eğitiminde öğrenim görmek içinde Almanca'nın iyi derecede öğrenilmesi gerektiği bilinci kazandırılmalıdır. Bu bağlamda öğrencilere, okulun ilk haftasında yapılabilecek bir oryantasyon uygulaması ile üst sınıflardaki alan derslerinin Almanca yapıldığı somut bir şekilde gösterilebilir. Gerek ana dil gerekse yabancı dil öğrenmenin yaşam boyu süren/sürmesi gereken bir yeti olduğu bilinci her fırsatta vurgulanmalıdır.
2. Derslerde işlenen konuların ardından yeni konuya geçmeden önce kısa bir tekrar ve bir kısa süreli sınav (Quiz) yapılmalıdır. Yönetmeliklerde gerekli düzeltmeler ve değişiklikler yapılarak kısa süreli sınavların ağırlık puanları artırılmalı ve bu kısa süreli sınavda başarısız olan öğrenci, ilgili sınav konusunu öğrenip başarılı oluncaya kadar yeni konuya geçmemelidir. Aynı düzenleme ara sınavlar için de yapılmalıdır ve bir ara sınavda başarısız olan öğrenci, sınavın akabinde devam niteliğindeki dersleri almamalıdır.
3. Öğrencilerin anlamadıkları konu veya konularda yardım alabilmeleri için Almanya'daki "Tutor" uygulaması gibi, yabancı dilde eğitim yapan bölüm veya birimlerde en az iki araştırma görevlisi öğrencilere yardım amaçlı görevlendirilmelidir. Bu görevliler haftanın belirli gün ve saatlerinde öğrencilere dilsel sorunlarının çözümünde yardımcı olmalıdır.
4. Derslerin hocaları ayrıca hata düzeltme stratejileri konusunda hem kuramsal hem de sınav sorularına verilen cevaplar üzerinden örneklendirerek bu hataların nasıl düzeltileceğini uygulamalı olarak öğrencilere gösterebilirler. Bu bağlamda öğrencilerin daha önceki öğrenmiş oldukları yabancı dillerden ve ana dil yeti ve becerilerinden pozitif transfer anlamında nasıl yararlanabilecekleri konusunda da bilgilendirme yapılmalıdır.
5. Öğrencilerin, "öğrendiklerimizi kullanma olanağı bulamıyoruz" mazeretine yönelik de, onların kullanmayı çok sevdikleri İnterneti, "WhatsApp, Facebook, Twitter" gibi sosyal medya olanaklarını öğrenme sürecine dâhil ederek Almanya'daki bazı kurum ve kuruluşlarla iletişim kurmalarını sağlayacak uygulamalı çalışmalar yapmak çok faydalı olacaktır.
6. İmkânlar elverdiğince, öğrencilere Üniversite Hazırlık Sınıflarında öğrendikleri Almanca'yı günlük hayata aktarabilmeleri için kendi aralarında "WhatsApp, Facebook" gibi sosyal medya grupları oluşturabilirler ve bu gruplarda "sadece Almanca konuşulacak" şeklinde kurallar belirleyebilirler. Dilsel hata yapan öğrencilerin hataları başka öğrenciler tarafından düzeltilebilir. Böylece öğrenciler, *işbirlikçi öğrenme stratejilerini* geliştirebilirler.
7. Youtube olanaklarından yararlanarak Almanca film ve video izleme; şarkı, öykü, masal vb. dinletileri dinleyerek duyduğunu anlama becerilerini geliştirebilirler. Yine aynı şekilde, motivasyonu artırmak amacıyla, Almanca şarkı söyleme, tiyatro oynama, kompozisyon yazma yarışmaları düzenlenebilir.
8. Almanca Film izleme kulübü kurulabilir ve böylece öğrencilerin görerek ve işiterek hedef dilde pekiştirme yapmaları sağlanabilir. Bu sayede *modelden*

öğrenme stratejisi gelişebilir. Öğrenciler filmde ilk kez duydukları bir dil yapısını araştırarak Türkçe karşılığını bulabilirler ve *otonom öğrenme stratejileri* ile birlikte *keşfedici öğrenme stratejilerini* de geliştirebilirler.

9. YDYO'da derslerin dışında Almanca konuşma kulüpleri kurulabilir. Bu kulüplerde her hafta bir öğretim elemanı gözetiminde farklı iki konu hakkında görüşülebilir. Görüşülecek konular kapsamında öğretim elemanı tarafından gerekli basılı ve görsel materyaller hazırlanabilir.

Kaynaklar

Apeltauer, Ernst (1997). Grundlagen des Erst-und Fremdsprachenerwerbs, Eine Einführung. Fernstudieneinheit 15, Langenscheidt, Berlin.

Balcı, Umut (2013). KPSS Almanca Alan Sınavına Hazırlık Konu Anlatımı ve Soru Örnekleri, Berdan Matbaası, Çanakkale.

Bekleyen, N. (2005). Öğretmen Adayları Tarafından Kullanılan Dil Öğrenme Stratejileri, Çukurova Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 14, Sayı 2:113-122. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/cusosbil/article/view/5000001059> (Erişim:10.07.2017)

Bimmel, P. & Rampillon, U. (2000). Lernautonomie und Lernstrategien: Fernstudieneinheit 23, Goethe-Institut, München.

Cohen, A. D. (2003). The learner's side of foreign language learning: Where do styles, strategies, and tasks meet? International Review of Applied Linguistics in Language Teaching, 41(4), 279-292.

Eddinger, A. (2016). LanguAGEING- Fremdsprachen Lernen im Alter. Disserta-Verlag, Hamburg.

Hamamcı, Zekeriya (2012). Üniversite Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Dil Öğrenme Stratejileri Tercihleri, Eğitim ve Öğretim Araştırma Dergisi, Ağustos 2012, Cilt 1, Sayı 3:314-323. <http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/33z.hamamci.pdf> (Erişim:10.08.2017)

Korkmazer, Güleser (2017). Problematik der Lerner Sprache von türkischen Studenten im Lernprozess von Deutsch als zweite Fremdsprache. Doktora Tezi: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Alman Dili ve Eğitimi ABD, Adana.

Merkelbach, C. (2011). Wie unterscheiden sich die Lernstrategien beim Erlernen von L2 und L3? Ergebnisse einer empirischen Studie bei taiwanischen Deutsch-als-

L3-Lernenden. Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht Didaktik und Methodik im Bereich Deutsch als Fremdsprache, 126-143.ISSN. 1205-6545 Jahrgang 16, Nummer 2.

<http://tujournals.ulb.tu-darmstadt.de/index.php/zif/article/view/123/118>

(Erişim: 07.12.2016)

Oflaz, Adnan (2008). Almanca Öğretmeni Adaylarının Dil Öğreniminde Kullandıkları Öğrenme Stratejileri. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi (The Journal Of International Social Research), Volume 1/3 Spring (2008), 278-300.

http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt1/sayi3/sayi3_pdf/oflaz_adnan.pdf.

(Erişim:11.07.2017)

Oxford, R.C. (1990). Language learning strategies: what every teacher should know. New York.

Oxford, R. L. (1999). 'Style wars' as a source of anxiety in language classrooms. In D. J. Young (Ed.), Affect in foreign language and second language learning (s. 216-237). Boston: MacGraw-Hill.

TDK, Büyük Türkçe Sözlük.

http://www.tdk.org.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.598be9b40e6545.92185547 (Erişim:10.08.2017)